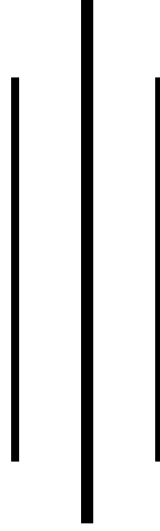

कास्की जिल्लाबाट प्रकाशित अखवारमा स्थानीय समाचार
एक अध्ययन - शोधपत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, पत्रकारिता तथा आमसञ्चार केन्द्रीय विभाग,
स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षका लागि तयार गरिएको-शोधपत्र

सन्तोष पोखरेल

त्रि. वि. दर्ता नं. ६-१-४०-१५५७-९९

परीक्षा सिम्बल नं. ४०७७

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, पत्रकारिता तथा आमसञ्चार केन्द्रीय विभाग,
प्रदर्शनीमार्ग, काठमाण्डौ

सिफारिस-पत्र

सन्तोष पोखरेलद्वारा “कास्की जिल्लाबाट प्रकाशित अखवारमा स्थानीय समाचार: एक अध्ययन” विषयमा तयार पारिएको शोधपत्र मेरो निर्देशन र सुपरिवेक्षणमा सम्पन्न भएको हो । यो शोधपत्र अन्तिम स्वीकृतिका लागि सिफारिस गर्दछु ।

.....
चिरञ्जीवी खनाल

सह-प्राध्यापक

स्वीकृति-पत्र

सन्तोष पोखरेलद्वारा “कास्की जिल्लाबाट प्रकाशित अखवारमा स्थानीय समाचार: एक अध्ययन”
विषयमा तयार पारिएको शोधपत्रलाई अन्तिम स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

.....
प्रवलराज पोखरेल
विभागीय प्रमुख

.....
चिरञ्जीवी खनाल
शोध-निर्देशक

.....
राजेन्द्रदेव आचार्य
बाह्य निरीक्षक

मेरो विचार

त्रिभुवन विश्वविद्यालय आमसञ्चार तथा पत्रकारिता विभाग स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा यो अध्ययन तथा अनुसन्धान गरिएको हो । यो शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा विषयवस्तु चयनदेखि शोधको सम्पूर्णताका लागि स्पष्ट निर्देशन, सुझाव, सल्लाह र दृष्टिकोण दिनु हुने शोध-निर्देशक आदरणीय गुरु चिरञ्जीवी खनालप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । उहाँको निरीक्षण, सुझाव र प्रोत्साहन बिना यो अध्ययन सम्भव हुने थिएन ।

पोखराको पत्रकारिताको इतिहासले झण्डै आधा शताब्दी नाघिसकेको छ । यस विचमा पत्रकारिताको क्षेत्रमा निकै नै उतारचढाव आएको छ । तर, यस अध्ययनमा पोखराबाट प्रकाशित हुने दैनिक अखबारले समेटेका समाचार विषयवस्तुका बारेमा व्यवस्थित रूपले अध्ययन हुन सकेको छैन । यहि रिक्ततालाई महसुस गरी मैले **“कास्की जिल्लाबाट प्रकाशित अखबारमा स्थानीय समाचार: एक अध्ययन”** विषयक शोधपत्र तयार पारेको छु ।

यस अध्ययनलाई सफल पार्न र पोखराको पत्रकारिताका समग्र विषयमा तथ्य सङ्कलन गर्न सहयोग गर्नुहुने सञ्चारकर्मीहरू भरत कोईराला, कृष्णप्रसाद बाँस्तोला, नारायण कार्की, रवीन्द्र बाँस्तोला तथा केशवराज पराजुली लगायतलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

शोधपत्र तयारीका क्रममा अमूल्य सुझाव दिनु हुने अर्का आदरणीय गुरु लालदेउसा राईलाई उच्चसम्मान गर्न चाहन्छु । मित्रहरू दीपकराज भट्टराई, तुलाराज अधिकारी, अनिल थापा, दिनेश गौतम सहित दाजु सुनिल पोखरेलको सहयोगका लागि धन्यवाद दिन चाहन्छु । यसका साथै अन्तमा शोधपत्र तयारीको प्रारम्भदेखि अन्तिम प्रकाशनसम्म रचनात्मक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने सबैप्रति आभार छु ।

अन्त्यमा यो शोधपत्र अध्ययन गरी आफ्नो अमूल्य सुझाव, प्रतिक्रिया र विचार दिई यसलाई भविष्यमा थप उपयोगी बनाउन सहयोग गरिदिनुहुन सबैमा आग्रह गर्छु । धन्यवाद ।

सन्तोष पोखरेल

ई-मेल : gulmelisantosh@gmail.com

विषय - सूची

सिफारिस-पत्र	
स्वीकृति-पत्र	
मेरो विचार	
अध्याय - एक	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.१.१ विश्वमा पत्रकारिता	१
क. हुंगे युग	२
ख. भाषाको विकास	२
ग. लिपीको युग	२
घ. छपाई प्रविधिको युग	२
ङ. विद्युतीय सञ्चारको विकास	२
च. आधुनिक सञ्चारको युग	२
१.१.२ नेपालमा पत्रकारिता	४
क. कास्कीको पत्रकारिता	८
ख. वि.सं २००७ पछिको पोखराको पत्रकारिता	१०
ग. वि.सं २०१७ देखि २०४७ सम्मको पोखराको पत्रकारिता	१०
घ. वि.सं २०४७ पछिको पोखराको पत्रकारिता	१२
ङ. पोखराका पत्रिकाका समाचार वस्तु	१३
१.२ समस्याको कथन	१४
१.३ अध्ययनको औचित्य	१५
१.४ अध्ययनको महत्व	१५
१.५ अध्ययनको उद्देश्य	१५
१.६ सन्दर्भ सामग्रीको पुनरावलोकन	१६
१.६.१ गोरखापत्रको पहिलो अंकमा प्रकाशित समाचार	१६
१.६.२ कास्कीको पत्रकारिताको सन्दर्भमा: पोखरा	१८
१.७ अध्ययन सीमा	२३
१.७.१ अध्ययनमा परेका पत्रिकाको परिचय	२३
१.७.२ आदर्श समाज	२३
१.७.३ समाधान	२४
१.७.४ पोखरा आवाज	२४
१.८ अध्ययन कार्यको संगठन	२४

अध्याय - दुई	२५
२.१ अध्ययन विधि	२५
२.१.१ विषयवस्तु विश्लेषण विधि	२५
२.१.२ सर्वेक्षण विधि	२५
२.१.३ अन्तरवार्ता विधि	२५
२.२ अवधारणागत संरचना	२६
२.३ तथ्याङ्क प्रशोधन	२७
२.३.१ विषयवस्तु विश्लेषण विधि	२७
२.३.२ सर्वेक्षण विधि	२७
२.३.३ अन्तरवार्ता विधि	२७
अध्याय - तीन	२८
३.१ विषयवस्तु विश्लेषण	२८
३.१.१ समग्र विषयवस्तुको विश्लेषण	२८
क आर्दश समाज	२९
ख पोखरा आवाज	३०
ग समाधान	३२
३.२ प्रश्नावलीको विश्लेषण	३३
अध्याय - चार	५४
४.१ निश्कर्ष	५४
४.२ सुझाव	५६
सन्दर्भ-सामग्री	५८
अनुसूची - १	५९

चित्र - सूची

चित्र नं. १: पोखराबाट प्रकाशित ३ वटा राष्ट्रिय दैनिकमा प्रकाशित समाचार	२८
चित्र नं.: २ आदर्श समाज दैनिकमा प्रकाशित समाचार विवरण	२९
चित्र नं.: ३ पोखरा आवाज दैनिकमा प्रकाशित समाचार विवरण	३१
चित्र नं.: ४ समाधान दैनिकमा प्रकाशित समाचार विवरण	३२
चित्र नं.: ५ अखबार पढ्नुका कारणहरू	३३
चित्र नं.: ६ अखबार पढ्ने समय	३४
चित्र नं.: ७ अखबार पढ्ने अवधि	३५
चित्र नं.: ८ नियमित पढिने अखबार	३६
चित्र नं.: ९ पाठकको रोजाईमा अखबार पर्नुको कारण	३७
चित्र नं.: १० अखबार पढ्न लागेको अवधि	३८
चित्र नं.: ११ अखबारको उपलब्धता	३८
चित्र नं.: १२ पाठकको प्राथमिकता	३९
चित्र नं.: १३ रुचिको विषय समाचार	४०
चित्र नं.: १४ समाचार प्राथमिकताको आधार	४१
चित्र नं.: १५ अखबारप्रतिको विश्वसनियता	४२
चित्र नं.: १६ पत्रिकामा प्रकाशित समाचारको विश्वसनियता	४३
चित्र नं.: १७ समाचार क्षेत्र	४३
चित्र नं.: १८ छरछिमेकमा भएका गतिविधिको महत्व	४४
चित्र नं.: १९ स्थानीय गतिविधिको महत्व	४५
चित्र नं.: २० कस्ता गतिविधिले महत्व पाए	४६
चित्र नं.: २१ खोजी समाचारको प्राथमिकता	४६
चित्र नं.: २२ समाचारले ल्याएको फेरबदल	४७
चित्र नं.: २३ समाचारदाताको उपस्थिति	४८
चित्र नं.: २४ भाषाशैली प्रयोग	४९
चित्र नं.: २५ भाषिक शुद्धता	५०
चित्र नं.: २६ समाचार महत्वअनुसार स्थान	५०
चित्र नं.: २७ तस्वीरको प्राथमिकता	५१
चित्र नं.: २८ पृष्ठ संयोजन र साजसज्जा	५२
चित्र नं.: २९ अखबारको छपाई गुणस्तरीयता	५३